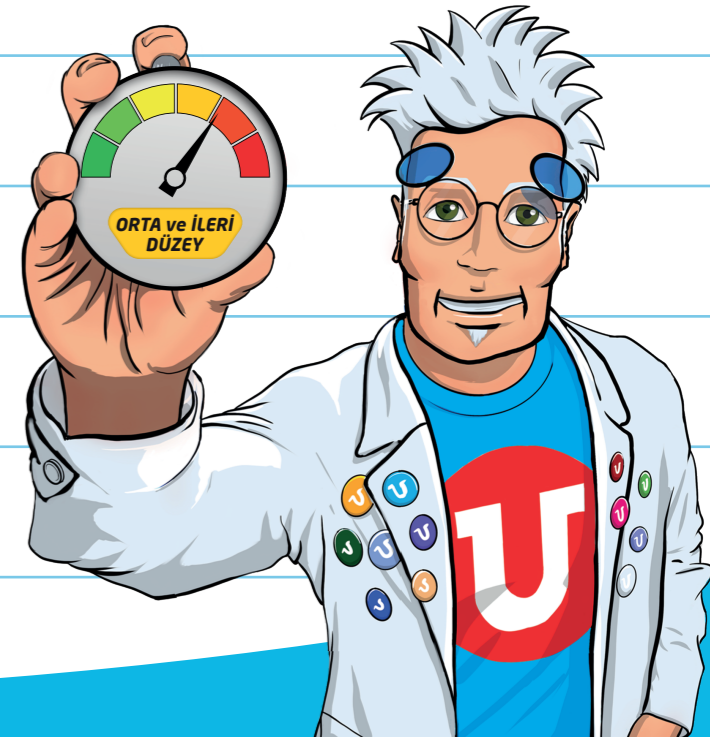

9. Sınıf Orta ve İleri Düzey Tarih Soru Bankası

Orta Çağ'da Ordu

OSMAN SARI

ORTA ÇAĞ'DA ORDU

ORTA ÇAĞ DA BATI AVRUPA DA ORDU

GÖÇEBE VE YERLEŐİKLERDE ASKERİ YAPI

İlk Çağ'dan itibaren Devletler Neden Ordu Kurmayı Önemsemiştir?

- Varlıklarını devam ettirebilmek
- Savaşlarda başarılı olabilmek
- Huzuru ve düzeni sağlayabilmek

ORTA ÇAĞDA BATI AVRUPA'DA ORDU

- Orta Çağ'ın başlarında çoğunlukla fakir köylüler savaş zamanı orduya katılırdı. Ancak bu yapının istilalara karşı yetersiz olduğu Kavimler Göçü ile anlaşılınca Feodal sisteme geçilmiştir.

Plep (Orta ve Alt Sınıf) Hukuku

- Toprağın mülkiyeti soylu (serf) şövalyelerdedir.
- Şövalyeler toprakların geliri karşılığı krala bağlılık yemini eder ve belli bir sayıda asker yetiştirir.
- Savaş zamanı askerleri ile kralın ordusuna katılırlar.

FEODAL ASKERİ YAPININ ZARARLARI

- Ordular küçük oldukları için uzun süreli seferler düzenlenememiştir.
- Krallar büyük seferlere ancak vassalların (soylular) rızasıyla girişebilmiştir.
- Disiplin yönünden genelde zayıf olan Avrupa ordularında güçlü vassallar (şövalyeler), her fırsatta kralın otoritesine karşı çıkmıştır.
- Merkezi otoriteye dayalı olmadığı için ülkeler genelde dış tehditlere karşı zayıftır.

KARA SAVAŞLARI

Avrupa' da

Hantal zırhlar

Şövalyeler

Basit Okçular

Kuşatma teknikleri

Orta Asya'da

KARA SAVAŞLARI

Avrupa' da

Orta Asya'da

Türk ve Moğol atlı okçuları
Disiplinli ve cesaretli
Hafif süvari teknikleri
Onlu sistem
Turan taktiği

KARA SAVAŞLARI

Avrupa' da

Hantal zırhlar
Şövalyeler
Basit Okçular
Kuşatma teknikleri

Orta Asya'da

Türk ve Moğol atlı okçuları
Disiplinli ve cesaretli
Hafif süvari teknikleri
Onlu sistem
Turan taktiği

→ Haçlı Seferleri sırasında hantal zırh ve silahlara dayalı Avrupa orduları, hafif zırhlı, hızlı ve seri atışlar yapan Türk ve Müslüman orduları karşısında ağır kayıplar vermiştir.

ORTAÇAĞ DA ÜCRETLİ ORDULAR

- İlk Çağ'da daha çok bağımsız ücretli askerler ve köylüler ordu da yer alırken Orta Çağ'da artan siyasi rekabetler bu tip askeri yapıların yetersiz kalmasına neden olmuştur.

Nakit maaşlı askerler

Toprak geliri karşılığı askerler

ORTAÇAĞ DA ÜCRETLİ ORDULAR

→ İlk Çağ'da daha çok bağımsız ücretli askerler ve köylüler ordu da yer alırken Orta Çağ'da artan siyasi rekabetler bu tip askeri yapıların yetersiz kalmasına neden olmuştur.

Nakit maaşlı askerler

Bizans: Peçenek, Kuman ve Uzlar'dan oluşan ordular.

İngiltere ve Fransa: XI. yüzyılın ikinci yarısından itibaren ücretli askerler ordunun asli unsuru hâline gelmiştir.

XIV. yüzyıldan itibaren devletler sürekli **piyade** kıtaları bulundurmaya başlamıştır.

Toprak geliri karşılığı askerler

ORTAÇAĞ DA ÜCRETLİ ORDULAR

→ İlk Çağ'da daha çok bağımsız ücretli askerler ve köylüler ordu da yer alırken Orta Çağ'da artan siyasi rekabetler bu tip askeri yapıların yetersiz kalmasına neden olmuştur.

Nakit maaşlı askerler

Toprak geliri karşılığı askerler

Batı Avrupa'da köylünün sahibi olan soylu egemenliğine dayalı feodal tımar anlayışı egemendir.

İslam dünyasında köylünün sahibi değil amiri olan tımar sistemi egemendir.

TOP VE TÜFEK

1331' den sonra kullanılmaya başlanmıştır.

Osmanlılar:

- Toplar ilk kez I. Kosova savaşı'nda kullanılırken,
- XIV. yüzyılda yeniçeri birlikleri ile tüfekler kullanılmaya başlanmıştır.

TOP VE TÜFEK

1331' den sonra kullanılmaya başlanmıştır.

Osmanlılar:

→ Toplar ilk kez I. Kosova savaşı'nda kullanılırken,

→ XIV. yüzyılda yeniçeri birlikleri ile tüfekler kullanılmaya başlanmıştır.

→ Fransa:

→ XV. yüzyılda silahlı askerlerden oluşan daimî bir kıta oluşturmuştur.

GÖÇEBE VE YERLEŐİKLERDE ASKERİ YAPI

Göçebe

- Gönüllülük esaslıdır.
- Tümüyle süvaridir.
- Yaşam tarzı nedeniyle zorluklara karşı dayanıklıdır.
- Ordu - Millet anlayışı egemendir.
- Meydan savaşına yatkın iken kuşatma savaşlarında yetersizdir.

Yerleşikler

GÖÇEBE VE YERLEŐİKLERDE ASKERİ YAPI

Göçebe

Yerleşikler

- Daha çok maaşlı birliklerdir.
- Daha çok piyadedir.
- Halk askerlikten uzaktır.
- Göçebe ordular karşısında yetersiz olsa da kale savunmasında etkilidir.

Örnek:

İlk Çağ devletlerine ait olarak verilen aşağıdaki örneklerden hangisi başarılı bir savaş stratejisi için örnek uygulama olarak gösterilemez?

- A) Kale kuşatmaları sırasında piyade orduların ve teknik araçların önemsenmesi
- B) Fenikelilerin tarihteki ilk donanmayı oluşturması
- C) Mısırda tanrı kral anlayışının benimsenmesi
- D) Savaş arabalarına dayalı saldırı taktiklerine yönelinmesi
- E) Roma İmparatorluğu'nda lejyon adlı birliklerin kurulması

Örnek:

Konargöçer topluluklarda askerlik ve sivil hayatın iç içe olması, düğün ve şenliklerde dahi ata binme, ok atma yarışları ve güreş gibi etkinliklere yer verilmesi;

- I. savunma ihtiyacı,
- II. asker millet anlayışı,
- III. milli devlet düşüncesi

durumlarından hangileri ile ilişkilidir?

- A) Yalnız I B) Yalnız II C) I ve II
D) II ve III E) I, II ve III

Örnek:

Orta Çağ'da Avrupa'da savaşlar; şövalyeler, okçular ve kuşatma teknikleri etrafında dönen kara savaşları şeklinde gelişirken Orta Asya'ya hâkim olan Türk ve Moğollar, atlı okçuları ve onlu sistemle öne çıkmışlardır.

Bu bilgiler doğrultusunda aşağıdakilerden hangisi söylenemez?

- A) Türk ve Moğollar daha çok meydan savaşlarını tercih etmiştir.
- B) Avrupa'daki askeri yapıda soylular da yer almıştır.
- C) Orta Asya orduları düzenli birliklerden oluşmuştur.
- D) Türk ve Moğol orduları süvarilerden oluşmuştur.
- E) Asya'da Türk ve Moğollar dışında egemenlik kurabilen bir askeri güç yoktur.

Örnek:

Batı Avrupa'daki krallar; soylu şövalyelere at, zırh, mızrak, kılıç, kalkan gibi ihtiyaçlarını satın alabilmeleri ve askerî eğitimlerinde gerekli masrafları karşılayabilmeleri için kraliyet topraklarından belli ölçüde arazi bağışlamıştır.

Bu sistem Türk İslam dünyasında görülen aşağıdaki uygulamalardan hangisi ile benzer özellik taşır?

- A) İkta
- B) Ribat
- C) Akıncı
- D) Veraset
- E) Vakıf

